

Sola Scriptura

Betragtninger over tekst og folk i Guds eget land

Bruun, Lars K.

Published in:
Den store fortælling

Publication date:
2012

Document version
Tidlig version også kaldet pre-print

Citation for published version (APA):
Bruun, L. K. (2012). Sola Scriptura: Betragtninger over tekst og folk i Guds eget land. I S. Holst, & C. Petterson (red.), *Den store fortælling: festskrift til Geert Hallback* (s. 249-265). Eksistensen. <http://gutenbog.dk/andre-boger/den-store-fortaelling-ebog>

En e-bog fra

ANIS

Se flere titler på www.anis.dk

Denne e-bog indeholder et digitalt vandmærk. Der er ved dit køb indlejret et digital mærke, som kan vise tilbage til dig som køber. Du skal derfor passe på, at andre personer ikke får adgang til en kopi af din fil, da du vil stå som ansvarlig.

DEN STORE FORTÆLLING

Den store fortælling

Festskrift til Geert Hallbäck

Redigeret af
Søren Holst og Christina Petterson

Forlaget ANIS
København 2012

Den store fortælling
Festskrift til Geert Hallbäck
Redigeret af Søren Holst og Christina Petterson

© Forfatterne og Forlaget ANIS, 2012
2. udgave 2012

Bogen er sat med Garamond på Religionspædagogisk
Center

ISBN-13: 978-87-7457-617-4

Omslag: freiheit09
Billede: Billede fra Hotel Pro Formas forestilling
Jesus_c_odd_size. Foto: Roberto Fortuna

Udgivet med støtte fra Palæstinafondet (H.P. Hjerl Hansens Mindefon-
det for Dansk Palæstinaforskning), Bibelselskabet, GADs Fond og
Jens Nørregaard & Hal Kochs Mindefond

Forlaget ANIS
Frederiksberg Allé 10
DK-1820 Frederiksberg C
tlf. 3324 9250 – fax 3325 0607
www.anis.dk

Indhold

En lille forhistorie	7
<i>Søren Holst</i>	

Om Markus

Officerens bekendelse	13
<i>Ole Davidsen</i>	
Hvorfor tager Geert Hallbäck fejl om Markus og Paulus?	29
<i>Troels Engberg-Pedersen</i>	
“Lad de små børn komme ...”	45
<i>Nicolai Halvorsen</i>	
Træ, tempel, utopi	57
<i>Lars Nørgaard</i>	
“Hvordan skulle vi kunne betragte ham som Gud ...?” (Origenes, Contra Celsum II 9)	67
<i>Heike Omerzu</i>	
I begyndelsen var Ånden	81
<i>Anne Vig Skoven</i>	

Resten af Bibelen

Paulus' lovprisningstale til kærligheden (1 Kor 13)	103
<i>Kasper Bro Larsen</i>	
Opgør med Markusevangeliet?	119
<i>Finn Damgaard</i>	
Peter som fortolkningsfigur	135
<i>Lone Fatum</i>	
Evangelieskrift og kultmyte	151
<i>Mogens Müller</i>	
Der er ingen vampyrer i Det Gamle Testamente	173
<i>Anne Katrine de Hemmer Gudme</i>	
Første forsøg på en anerkendelsesteoretisk fortolkning	185
<i>Jesper Tang Nielsen</i>	
Frelse og fællesøkonomi	201
<i>Stefan Nordgaard</i>	
Rum, sted og anti-sted	217
<i>Christina Petterson</i>	

Shiduris belæring	231
<i>Hans J. Lundager Jensen</i>	

Formidling, teater og mange andre ting

Sola Scriptura – Betragtninger over tekst og folk i Guds eget land	249
<i>Lars K. Bruun</i>	
Lars von Triers Melancholia – bibelsk apokalypse eller barokt sørgespil?	267
<i>Gitte Buch-Hansen</i>	
Vampyrjægeren Jesus	285
<i>Kasper Dalgaard</i>	
Illusion og identitet	295
<i>Bent Holm</i>	
Maria i templet og Jesus i Hades	311
<i>Annika Hvithamar</i>	
Op til Den Nye Aftale	323
<i>Gertrud Yde Iversen</i>	
Åbenbaringsmusik	339
<i>Jørgen I. Jensen</i>	
“Spred glæde med Bibelen”	349
<i>Merete Benedikte Johansen</i>	
‘Episoden i Antiokia’	361
<i>Mads Peter Karlsen</i>	
Profeten som eskatologisk ledsager	379
<i>Kristian Mejrup</i>	
Retfærdig og retfærdig	395
<i>Carsten Levisen</i>	
Den liturgiske ordo	409
<i>Bent Flemming Nielsen</i>	
Fri vilje og posttraumatisk subjektivitet	421
<i>Carsten Pallesen</i>	
At kaste den første sten	441
<i>Nils Holger Petersen</i>	
Geert Hallbäck-bibliografi 2008-2012	459
<i>Om forfatterne</i>	461

En lille forhistorie

Af Søren Holst

Man skal vogte sig for at blive alt for direkte eskatologisk i mælet, når man omgås teologer. Lidt ligesom degnen hos Gustav Wied, “der jo havde været Dus med Vorherre i femogtyve Aar, baade hellig og Søgn, og derfor tog ham med forholdsvis Ro”, har vi lært os en vis kølig distance til de store begreber. Særligt da, når man omgås en kender af den apokalyptiske genre som Geert Hallbäck, skal man ikke tage genreens begreber forfængeligt. Og det er da heller ikke, fordi vi i bogstavelig forstand mener, at jorden går under, når Geert i sommeren 2012 forlader sin stilling som lektor i Det Nye Testamente på Københavns Universitets Afdeling for Bibelsk Eksegese (og *slet* ikke fordi vi vil knytte dén sag sammen med angivelige særheder i mayakulturens kalender for netop dette år). Men det *er* svært at lade være med for sit indre øre at høre R.E.M.-klassikeren “It’s the End of the World as We Know It”, når man forestiller sig disciplinen bibelsk eksegese på Københavns Universitet uden Geerts daglige tilstedeværelse. Og mens Michael Stipe og co. afrunder omkvædet om den kendte verdens forsvinden med et trodsigt “and I feel fine”, så er vi mere tilbøjelige til at låne en replik fra en anden af Geerts mange jagtmarker, filmmediet, og sige med en af figurerne i Tarantinos genreeksperimenterende *Pulp Fiction*: “I’m pretty fucking far from OK”. For at sige det lige ud, så er “Den store fortælling” et direkte ufestligt skrift: Det er en hilsen til en af vores væsentligste lærere og kolleger i anledning af, at han desværre holder op med at være kollega, i hvert fald i det daglige, og det bliver – undskyld os de store armbevægelser – et smerteligt tab.

Titlen “Den store fortælling” er – blandt andet – et gemytligt drilleri: Da den lidt uklart definerede størrelse, som man kaldte “det postmoderne” rullede over verden i 1980’erne, blev det sat på formel med slagordet, at “der er ikke flere store fortællinger”. Geert var blandt dem, der tog helhjertet del i afsøgningen af, hvad den postmoderne tilstand var for noget, og hvad den måtte betyde for vores forståelse af både verden og tænkning i almindelighed, og for den omgang med tekster, som er en professionel bibellæsers (og mange andre tekstmenneskers) daglige

brød. Og de, der har hørt Geerts foredrag, "Det postmoderne – en diagnose", vil her have oplevet at få fænomenet præsenteret med en klarhed i målet, som ellers ikke var specielt karakteristisk for dem, der brugte glosen ivrigst. Men skønt de store fortællinger, der kunne omslutte alt og få det hele til at give sammenhængende mening – det være den bibelske, den marxistiske eller den darwinistiske fortælling – for en postmoderne betragtning var fortid, så blev det hurtigt klart, at "fortællingen", generisk forstået, var alt andet end død. Tværtimod var alting fortællinger – en indsigt der så siden har fået sin vulgærversion i spindoktors og reklameproducenters begejstring for at karakterisere deres iscenesættelse af verden som "storytelling" – og skønt nogle kolleger inden for bibelforskningen fandt det rigeligt eksotisk, når de franske gloser og firkantede diagrammer føg gennem luften, så havde blikket for fortællingens rolle to konsekvenser, som var alt andet end perifere: For det første betød det, at bibeleksegesen gennem Geert og enkelte interessefæller kobledes direkte på en rivende mainstream inden for de humanistiske fags beskæftigelse med, hvad en tekst overhovedet er for noget. Og for det andet betød det for de sidste par generationer af teologistuderende, at bibelsk eksegeese ikke længere blot handlede om at forstå nogle mærkelige fænomener i Mellemøsten for tusinder af år siden – det handlede om at forstå noget, der foreligger konkret og håndgribeligt og med aktuelle konsekvenser i nutiden: Teksten. Fortællingen er stor, viste det sig. Og Geert har da også i en artikel fra 1993 argumenteret for, at det egentlig er et alvorligt problem, hvis stadige strømme af teologisk faglitteratur forhindrer én i at få den vigtige øvelse i at forstå fortællinger, som kommer af at læse en god skønlitterær bog. Og ironien bliver jo ikke ringere af, at Geert hele sit arbejdsliv har undervist i dén fortælling, som engang i amerikansk sammenhæng blev kaldt "The Greatest Story Ever Told".

Blandt mange andre mindeværdige formuleringer og – som oftest uhyggeligt velunderbyggede – flabetheder har Geert også præsteret den for det patologisk selvoptagede forskermiljø usædvanlige påstand, "jeg er aldrig blevet nogen betydningsfuld forsker". Det er naturligvis noget krukkeri, som det københavnske teologifags daværende studieleder heller ikke undlod at påpege i en anmeldelse af den bog, som udtalelsen faldt i. Målt på den indflydelse, hans arbejde har haft i alle ender og kanter af de teologiske, humanistiske, kirkelige og kunstneriske miljøer i Danmark i de sidste 30 år, er han nok landets mest betydningsfulde bibelforsker i sin generation. Andre har skrevet tykkere bøger eller været til flere udenlandske konferencer og provokeret et større antal oversøiske kolleger og i det hele taget gjort større ståhej inden for det lukkede akademiske kredsløb, men ingen andre har betydet så meget for den måde, Biblen bliver læst på i Danmark.

Nu går Geert så af helbredsgrunde på pension, og vi kan få lejlighed til at teste en anden af hans teser: At man som forsker forsvinder ud af den fælles bevidsthed

få øjeblikke efter, at man er ophørt med at være aktiv underviser, fordi det kun er den daglige brug af ens idéer, der gør, at man har nogen som helst betydning. Vi tillader os at mene, at Geerts indflydelse tydeligt vil kunne spores, i hvert fald ind til vi, der har stået i lære hos ham, også takker af.